ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง*

DEMOCRATIC POLITICAL SYSTEM COMPREHENSION ACCORDING TO BUDDHISM OF PEOPLE AT BAN LAENG SUB-DISTRICT, MUANG DISTRICT, RAYONG PROVINCE

วิรัช สกุลพงษ์, อภิญญา ฉัตรช่อฟ้า, จำนงค์ อดิวัฒนสิทธิ์
Viraj Sakulpong, Apinyar Chatchorfa, Chamnong Adiwattanasit
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Corresponding Author E-mail: fasg0906@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชน 2. เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจทางการเมืองตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3. ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมือง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสานวิธี การวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามจากประชากร กลุ่มตัวอย่าง ในตำบลบ้านแล้ง จำนวน 380 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ คำนวณค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ สัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน และด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชาชนในตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระดับมาก ($\overline{X}$ =4.18) โดยด้านอำนาจอธิปไตยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ตามด้วยภราดรภาพ ความเสมอภาค และสิทธิและเสรีภาพตามลำดับ 2. ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประชาชนที่มีเพศและอายุต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยโดยภาพรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ กล่าวคือ ความรู้ความ

*Received August 17, 2024; Revised November 16, 2024; Accepted November 18, 2024

เข้าใจทางการเมืองของประชาชนไม่ได้รับผลกระทบจากเพศหรืออายุของพวกเขา ดังนั้นจึงไม่สามารถยอมรับสมมติฐานที่ว่า เพศหรืออายุมีผลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมืองได้ 3. ปัญหาที่พบรวมถึงการขาดความสนใจในกิจกรรมทางการเมืองและการขาดความเข้าใจในสิทธิและหน้าที่ทางการเมือง แนวทางแก้ไขคือการส่งเสริมให้ประชาชนศึกษาหาความรู้และเข้าใจสิทธิเสรีภาพของตนเอง และมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองมากขึ้นตามหลักปัญญา 3

คำสำคัญ: ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง; ระบอบประชาธิปไตย; หลักปัญญา 3

Abstract

Objectives of this research paper were: 1. To study the democratic political system knowledge and understanding level of people 2. To compare democratic political system knowledge and understanding according to personal factors, and 3. To study problems and to make suggestions to enhance democratic political system knowledge and understanding, conducted by the mixed research methods. The quantitative research data were collected from 380 samples with questionnaires from the populations of Ban Laeng Sub-District, and analyzed by frequency, percentage, mean and standard deviation. The qualitative research data were collected by in-depth interviewing 9 key informants and with a structured in-depth interview script. Data were analyzed using descriptive interpretation.

The results of the research were found that: 1. People at Ban Laeng Su-District, Mueang District, Rayong Province had a high level of democratic political system knowledge and understanding at the average of $\overline{X} = 4.18$. The sovereignty side had the highest average. Followed by fraternity, equality, and rights and freedoms, respectively. 2. People with different levels of education, occupation, and income had political understanding with a statistically significant level at 0.05. There was no statistically significant difference in political knowledge and understanding in democracy. People's political cognition was not affected by their gender or age. Therefore, the hypothesis that gender or age affected political cognition was not accepted. 3. Problems encountered included a lack of interest in political activities and

a lack of understanding of political rights and duties. The solution was to encourage people to study and understand their rights and freedoms. and participate more in the political process according to Panna, wisdom 3.
Keyword: Political Knowledge and Understanding; Democracy; Principles of Wisdom 3

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงการปกครองในปี 2475 เป็นเหตุการณ์สำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาทางการเมืองในประเทศไทยอย่างลึกซึ้ง โดยเฉพาะในแง่ของการสร้างระบบประชาธิปไตยที่เปิดกว้างและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนหลังจากการเปลี่ยนแปลงนี้ รัฐบาลได้เริ่มสร้างกฎหมายและนโยบายที่สนับสนุนสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เช่น การรับรองสิทธิในการเลือกตั้ง ซึ่งทำให้ประชาชนมีโอกาสในการเลือกตั้งตัวแทนทางการเมืองที่สะท้อนถึงความต้องการและความคิดเห็นของตนเอง นอกจากนี้ การมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นก็ทำให้ประชาชนสามารถแสดงความเห็นต่อการดำเนินงานของรัฐบาลและนโยบายต่าง ๆ ได้อย่างอิสระ (คณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2565) การเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง เช่น การประชุมสาธารณะและการเข้าร่วมในองค์กรประชาชน ทำให้ประชาชนมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ความรู้ความเข้าใจในระบบประชาธิปไตยยังได้รับการสนับสนุนจากองค์กรที่ทำงานด้านการศึกษาและการเสริมสร้างความรู้ เช่น โรงเรียน มหาวิทยาลัย และหน่วยงานภาครัฐ การมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนนี้ไม่เพียงแต่สร้างความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตย แต่ยังส่งเสริมให้เกิดความรับผิดชอบต่อสังคม โดยประชาชนเริ่มตระหนักถึงบทบาทของตนในการสร้างสังคมที่ดีขึ้น การสร้างวัฒนธรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นกระบวนการที่สำคัญสำหรับการพัฒนาสังคมประชาธิปไตยที่เข้มแข็งและยั่งยืนในระดับท้องถิ่น การมีสิทธิเสรีภาพและการมีส่วนร่วมเหล่านี้ยังทำให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองและหน่วยงานรัฐได้ดีขึ้น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความโปร่งใสและความรับผิดชอบในการปกครอง ดังนั้น ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาประชาธิปไตยให้เติบโตและเข้มแข็งในทุกระดับ (สมาคมนักวิชาการไทย, 2562)

ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่ถูกต้องและลึกซึ้งเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการทำงานในระบอบประชาธิปไตย เนื่องจากมันช่วยเสริมสร้างความสามารถของประชาชนในการตัดสินใจในประเด็นที่มีความซับซ้อนและสำคัญต่อสังคม การมีความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับหลักการทำงานของระบบการเมือง สิทธิและหน้าที่ของพลเมือง รวมถึงบทบาทของสถาบัน

ต่าง ๆ จะช่วยให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพดังนั้น การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในกลุ่มประชาชนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะมันไม่เพียงแต่จะช่วยในการตัดสินใจที่ดีกว่า แต่ยังช่วยสร้างสังคมที่มีความเข้มแข็งและร่วมมือกันในการพัฒนาระบบประชาธิปไตยที่ตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของประชาชนได้อย่างแท้จริง (คณะกรรมการการเลือกตั้ง, 2565) ประเทศประชาธิปไตยจำเป็นต้องมีรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นกฎหมายหลักกำหนดแนวทางการใช้อำนาจปกครองประชาชน อย่างไรก็ตาม รัฐธรรมนูญไม่ใช่เครื่องหมายบ่งบอกประชาธิปไตยเสมอไป เพราะแม้แต่ประเทศเผด็จการก็มีรัฐธรรมนูญเช่นกัน การพิจารณาว่าประเทศใดเป็นประชาธิปไตยหรือไม่ต้องดูว่ารัฐธรรมนูญนั้นให้ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยหรือไม่ ลักษณะสำคัญของการปกครองแบบประชาธิปไตยรวมถึงรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งและการปกครองโดยเสียงข้างมาก (กลุ่มงานผลิตเอกสาร, 2560)

พระพุทธศาสนามีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อแนวคิดทางการเมืองของประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะในเรื่องของการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และการปฏิบัติตนตามแนวทางของพระพุทธเจ้า ส่งเสริมให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อกัน และเห็นความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในสังคม เช่น หลักปัญญา 3 คือ ความรอบรู้ รู้ทั่ว เข้าใจ รู้ซึ้ง ประกอบด้วย 1. จินตามยปัญญา (ปัญญาเกิดแต่การคิดการพิจารณาหาเหตุผล) 2. สุตมยปัญญา (ปัญญาเกิดแต่การสดับการเล่าเรียน) 3. ภาวนามยปัญญา (ปัญญาเกิดแต่การฝึกอบรมลงมือปฏิบัติ) (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต), 2546)

ตำบลบ้านแลงตั้งอยู่ในอำเภอเมือง จังหวัดระยอง เป็นพื้นที่ที่มีความหลากหลายทางสังคมและวัฒนธรรม โดยมีลักษณะเฉพาะที่สามารถสะท้อนถึงการพัฒนาทางการเมืองและความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนาได้ชัดเจน ประชาชนในตำบลบ้านแลงมีความหลากหลายทั้งด้านอายุ อาชีพ และภูมิหลัง ทำให้มีมุมมองที่แตกต่างกันในเรื่องการเมืองชุมชนมีการรวมกลุ่มและความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะประยุกต์หลักปัญญา 3 เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง เพื่อให้ประชาชนเข้าใจประชาธิปไตยด้วยความมีประชาธิปไตยและเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

2. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามแนวพระพุทธศาสนา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสานวิธี คือ วิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงคุณภาพ

2. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.1 ประชาชนในเขตเทศบาลนครระยอง จังหวัดระยอง ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป และมีสิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งมีจำนวนรวม 7,375 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ทำการสุ่มมาจากประชากรโดยหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการใช้สูตรคำนวณของ Taro Yamane (สุรพล สุยะพรหม และ สุทธิรัก ศรีจันทร์เพ็ญ, 2553) จำนวน 380 คน

2.3 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน จำแนกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป นักวิชาการด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 3 คน นักการเมืองและข้าราชการ จำนวน 5 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ส่วนการวิจัยเชิง วิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้องมูลจากแบบสอบถาม จำนวน 390 ชุด ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก จำนวน 9 รูปหรือคน 1. ถอดเสียงและบันทึกทำการถอดเสียงสัมภาษณ์และบันทึกเป็นข้อความ 2 จำแนกประเด็น จัดกลุ่มข้อความจากการสัมภาษณ์และการจดบันทึกตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพรรณนา ใช้อธิบายปัจจัยส่วนบุคคลและพรรณนาการไปใช้สิทธิเลือกตั้งท้องถิ่น โดยใช้สถิติ เช่น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กำหนดเกณฑ์การแปลความหมายตามระดับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สถิติอนุมาน ใช้ทดสอบสมมติฐานและเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อปัจจัยการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับตัวแปรสองกลุ่ม และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) สำหรับตัวแปรตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป หากพบความแตกต่างจะใช้วิธี Least Significant Difference (LSD) เปรียบเทียบรายคู่ การวิเคราะห์คำถามปลายเปิด: ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ร่วมกับบริบท (Context) โดยแจกแจงความถี่ของคำตอบ เพื่อนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางและความเรียง

ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูล ใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อวิเคราะห์คำให้สัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ตามวัตถุประสงค์การวิจัย สังเคราะห์ข้อมูล รวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย นำเสนอในรูปแบบความเรียง

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง โดยภาพรวม

(n=380)

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตำบลห้วยโป่ง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านอำนาจอธิปไตย	4.26	0.57	มาก
ด้านสิทธิและเสรีภาพ	4.03	0.67	มาก
ด้านความเสมอภาค	4.20	0.59	มาก
ด้านภราดรภาพ	4.23	0.60	มาก
โดยภาพรวม	**4.18**	**0.46**	**มาก**

จากตารางที่ 1 พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

($\overline{X}$=4.18, S.D.= 0.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามลำดับได้ดังนี้ ด้านอำนาจอธิปไตย ($\overline{X}$=4.26, S.D.=0.57) ด้านภราดรภาพ ($\overline{X}$=4.23, S.D.=0.60) ด้านความเสมอภาค ($\overline{X}$=4.20, S.D.=0.59) และด้านสิทธิและเสรีภาพ ($\overline{X}$=4.03, S.D.=0.67) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ของประชาชนตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามสมมติฐานที่ 1-5

สมมติฐาน	ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม	ค่า t	ค่า F	Sig.	ผลการศึกษา	
						ยอมรับ	ปฏิเสธ
1.	เพศ	มีความรู้ความเข้าใจฯ	0.709	-	0.475	-	✓
2.	อายุ	มีความรู้ความเข้าใจฯ	-	0.422	0.793	-	✓
3.	การศึกษา	มีความรู้ความเข้าใจฯ	-	5.421	0.003*	✓	-
4.	อาชีพ	มีความรู้ความเข้าใจฯ	-	8.141	0.001*	✓	-
5.	รายได้	มีความรู้ความเข้าใจฯ	-	10.085	0.001*	✓	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัย

3. ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ตามแนวพระพุทธศาสนา พบว่า ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนาของประชาชนตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในด้านต่างๆ ตามหลักปัญญา 3 พบว่า

ด้านอำนาจอธิปไตย การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อำนาจอธิปไตย ไม่เป็นของคนใดคนหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นของทุกคนในประเทศ โดยประชาชนใช้

อำนาจผ่านกระบวนการเลือกตั้ง เพื่อเป็นการสรรหาผู้แทนเข้ามาจัดการอำนาจของตนเองทำหน้าที่ของตนโดยเฉพาะเข้ามาใช้อำนาจหรือเป็นกระบอกเสียงของตัวประชาชน

ด้านสิทธิและเสรีภาพ ประชาชนรับรู้และใช้สิทธิและเสรีภาพของตนเองในการคิดการกระทำ ที่พยายามไม่ล้ำสิทธิของคนอื่น ในการที่ประชาชนแสดงออกในทางการเมือง เมื่อตนเองเป็นพลเมืองของรัฐมีหน้าที่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด เมื่อถึงเวลาที่มีการเลือกตั้งก็ไปใช้สิทธิ์ที่พึงมีนั้น

ด้านความเสมอภาค การมีสิทธิเสรีภาพที่จะเข้ารับการบริการจากภาครัฐได้อย่างเท่าเทียมกันจากรัฐที่ให้บริการแก่ประชาชนในในด้านต่างๆ เช่น สิทธิขั้นพื้นฐานในการได้รับการศึกษาขั้นต่ำ การให้ประชาชนทุกคนเข้าถึงการบริการสาธารณะและได้รับสวัสดิการสังคม จากภาครัฐ การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากรัฐ การมีส่วนร่วมทางการเมือง และการได้รับความคุ้มครองตามหลักของกฎหมายอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

หลักภราดรภาพ กำหนดวิถีชีวิตและหลักการดำเนินชีวิตของตนเอง และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชนโดยประชาชนได้ตระหนักถึงสิ่งนี้เป็นสำคัญด้วยสิทธิ์ด้วยเสียงของประชาชนเอง ประชาชนในสังคมเกิดความสงบสามัคคีไม่มีการแบ่งแยกไม่เอาเปรียบผู้อื่นมีความรักปรารถนาดี มีความเมตตาต่อกัน จะสามารถทำให้ประชาชนชนดำเนินการชีวิตได้ตามเจตนารมณ์ของหลักการของประชาธิปไตย

อภิปรายผลการวิจัย

1.ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านอำนาจอธิปไตย ด้านสิทธิและเสรีภาพ ด้านความเสมอภาค ด้านภราดรภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระครูญาณวิจักขณ์ (ชัยวัฒน์ อริญชยญาโณ) (2563) เรื่อง ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย-องประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์ มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยพงษ์เมธี ไชยศรีหา (2561) เรื่อง ความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตยและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตยในเขตเทศบาลเมืองชุมแพ จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ ด้านหลักอำนาจอธิปไตยของปวงชน อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ ปกิจ พรรัตนานุกูล เรื่อง ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า ความรู้ความเข้าใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ประกอบด้วย หลักภราดรภาพ หลักความเสมอภาค หลักอำนาจอธิปไตย และหลักสิทธิและเสรีภาพ และงานวิจัยของ ปิ่นอนงค์ ทองบ่อ (2563) เรื่อง การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. เปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง พบว่า ประชาชนที่มีการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตยโดยภาพรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน จึงไม่ยอมรับสมมติฐานการวิจัย เอกชัย พรนิคม (2564) เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมุติฐานการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินตนา กะตากูล (2562) เรื่อง การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนศึกษาเฉพาะกรณี หมู่ที่ 4 ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหมจังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามแนวพระพุทธศาสนา พบว่า พบว่า ประชาชนในตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง มีความรู้และความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอยู่ในระดับสูง โดยใช้หลักปัญญา 3 เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ ได้แก่ สุตมยปัญญา (ปัญญาจากการฟัง) เช่น การฟังการบรรยายหรือการอบรมเกี่ยวกับการเมือง จินตามยปัญญา (ปัญญาจากการคิด) การคิดอย่างละเอียดและรอบด้านเกี่ยวกับปัญหาทางการเมือง ภาวนามยปัญญา (ปัญญาจากการปฏิบัติ) การนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริง เช่น การเข้าร่วมประชาพิจารณ์ หรือการทำหน้าที่ในคณะกรรมการชุมชน แนวทางการส่งเสริมความรู้ทางการเมืองที่ใช้หลักปัญญา 3 นี้มีความสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่าหลักพุทธธรรมยังคงมีความสำคัญในยุคปัจจุบัน และสามารถใช้ในการสร้างความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับการเมืองและคุณค่าของการ

ดำเนินชีวิตได้อย่างดี สอดคล้องงานวิจัยของจารุกิตติ์ พิริยสุวัฒน์ และคณะ (2563) เรื่อง พระพุทธศาสนากับการเปลี่ยนแปลงวิถีวัฒนธรรมของคนรุ่นใหม่จังหวัดเลย พบว่า แสดงให้เห็นว่าหลักพุทธธรรมยังคงมีความสำคัญไม่ว่าจะอยู่ในยุคโลกาภิวัตน์หรือไม่ โดยเน้นการนำหลักพุทธธรรมไปสู่คนรุ่นใหม่ เพื่อช่วยให้เขาเข้าใจและสามารถรับมือกับความทุกข์ได้ดีขึ้น โดยใช้กรอบแนวคิดหลักปัญญา 3 ประการ ได้แก่ สุตมยปัญญา ปัญญาจากการฟัง เช่น ฟังการบรรยายและการอบรม จินตามยปัญญา ปัญญาจากการคิดอย่างละเอียดและรอบด้าน ภาวนามยปัญญา ปัญญาจากการฝึกปฏิบัติและการควบคุมจิตใจ การนำหลักพุทธธรรมมาใช้จะช่วยให้คนรุ่นใหม่เข้าใจและปรับปรุงชีวิตของตนเองได้ดีขึ้น สอดคล้องกับนันทา ธงชัย สุริยา (2562) เรื่อง การสร้างเสริมการเห็นคุณค่าของตนเองในพระพุทธศาสนาเถรวาท พบว่า ในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท คุณค่าของมนุษย์คือการเกิดมาเป็นมนุษย์และการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า การใช้ชีวิตอย่างไม่ประมาท การสร้างสรรค์คุณงามความดี การรักษาศีลอย่างครบถ้วน และการพัฒนาศักยภาพของตนให้บรรลุธรรมตามลำดับ จึงเป็นสิ่งสำคัญ หลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าของตนเองประกอบด้วย สุตมยปัญญา ปัญญาจากการฟัง จินตามยปัญญา ปัญญาจากการคิด ภาวนามยปัญญา ปัญญาจากการอบรม โดยมีเป้าหมายในการสร้างเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง

องค์ความรู้จากการวิจัย

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์การวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จาการสังเคราะห์การวิจัย ในการวิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนตำบลบ้านแลง อำเภอเมือง จังหวัดระยอง” ตามหลักปัญญา 3 หมายถึง ความรู้ หรือความเข้าใจการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รู้หน้าที่การอยู่ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย และรู้หลักประชาธิปไตย โดยการศึกษาหลักการกฎของการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีเหตุผล และปฏิบัติต่อทุกคนในสังคมอยางเท่าเทียมกัน

1. ด้านอำนาจอธิปไตย อำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน โดยอำนาจในรัฐตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตยจะไม่เป็นของคนใดคนหนึ่งหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นอำนาจของทุกคนในประเทศ โดยประชาชนทุกคนในประเทศมีอำนาจอยู่ในตนเองอยู่แล้วจะใช้อำนาจผ่านกระบวนการทางเมืองต่างๆ การเลือกตั้ง เป็นต้น เพื่อเป็นการสรรหาผู้แทนเข้ามาจัดการอำนาจของตนเอง ให้ทำหน้าที่เข้ามาใช้อำนาจเป็นกระบอกเสียงเป็นตัวแทนของประชาชน ที่จะยังประโยชน์สูงสุดให้กับสังคมโดยส่วนรวม

2. ด้านสิทธิและเสรีภาพ ประชาชนไม่ว่าจะเป็นการคิด หรือการที่ประชาชนแสดงออกในทางการเมือง อาทิเช่น การออกไปพิทักษ์สิทธิของตนเองในการเลือกตั้งในรูปแบบต่าง ๆ การเข้าร่วมการชุมนุมเรียกร้อง หรือการการเข้ารับการปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งสิทธิเสรีภาพเหล่านี้จะต้องคำนึงถึงการเข้าไปกระทบสิทธิส่วนบุคคลของคนอื่น ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิของผู้อื่น และปฏิบัติหน้าที่ของตนภายใต้ข้อบังคับของกฎหมาย และตามหลักการของระบอบประชาธิปไตย และรัฐธรรมนูญได้ให้ไว้ จะเป็นการเคารพสิทธิหน้าที่ เสรีภาพในการกระทำของผู้อื่น และตนเอง

3. ด้านความเสมอภาค การมีสิทธิที่จะเข้ารับการบริการจากภาครัฐได้อย่างเท่าเทียมกัน และรัฐคอยให้บริการแก่ประชาชนในเรื่องของการช่วยเหลือ หรือในด้านต่าง ๆ ที่ประชาชนเดือดร้อน ช่วยให้การเข้าถึงการบริการสาธารณะและสวัสดิการสังคม จากภาครัฐ ความเสมอภาคนี้ประชาชนเปรียบเสมือนเป็นเรื่องสิทธิและเสรีภาพของตัวเองที่จะต้องรักษาและปฏิบัติ เช่น ความเสมอภาคในการที่จะนับถือศาสนา การศึกษา การรับรู้ข่าวสาร การมีส่วนร่วมทางการเมือง ระบบความยุติธรรม และการได้รับความคุ้มครองตามหลักของกฎหมายอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

4. ด้านภราดรภาพ เป็นรากฐานที่สำคัญของประชาชนที่จะสามารถใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจด้วยความรู้ความสามารถ กำหนดวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และหลักการดำเนินชีวิตของตนเอง โดยปราศจากการชักจูงจากผู้อื่น และด้วยศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของประชาชนโดยประชาชนได้ตระหนักถึงสิ่งนี้เป็นสำคัญด้วยสิทธิ์ด้วยเสียงของประชาชนเองมีความรักความปรารถนาดีช่วยกันพัฒนาให้มีความเจริญก้าวหน้า ช่วยเหลือผู้คนที่ตกทุกข์ได้ยาก นำมาสู่ความเจริญได้เมื่อประชาชนในสังคมเกิดความสงบสามัคคีไม่มีการแบ่งแยก

ไม่เอาเปรียบผู้อื่นมีความรักปรารถนาดี มีความเมตตาต่อกัน จะสามารถทำให้ประชาชนชนดำเนินการชีวิตได้ตามเจตนารมณ์ของหลักการของประชาธิปไตย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านการเลือกตั้ง หน่วยงานการเลือกตั้งในพื้นที่ ควรมีนโยบายให้ความรู้บทบาทหน้าที่ของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด

2. หน่วยงานการเลือกตั้งในพื้นที่ ควรมีนโยบายการให้ความรู้แก่ประชาชนถึงหน้าที่บทบาทของประชาชนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

ข้อเสนอแนะในเชิงปฏิบัติการ

1. หน่วยงานการเลือกตั้งในพื้นที่ ควรให้ความรู้เกี่ยวกับการไปใช้สิทธิและ ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัคร ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนดให้หน่วยงานราชการพึงปฏิบัติต่อประชาชน

2. หน่วยงานการเลือกตั้งในพื้นที่ ควรมีแนวทางการปฏิบัติแก่ประชาชนโดยทั่วไปให้ประชาชนรู้ถึงหน้าที่บทบาทของประชาชนในชุมชนทำได้อย่างไรบ้าง

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยในครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะการดำเนินการวิจัยในประเด็นต่อไปนี้

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับการสร้างค่านิยมการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเลือกตั้งในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2. ควรวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นไปตามกฎหมายเป็นกลางทางการเมือง

เอกสารอ้างอิง

กลุ่มงานผลิตเอกสาร. (2560). *สำนักประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.* กรุงเทพฯ: สำนักการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

คณะกรรมการการเลือกตั้ง. (2565). *การศึกษาความรู้ทางการเมืองในประเทศไทย.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.

จารุกิตติ์ พิริยสุวัฒน์ และคณะ. (2563). พระพุทธศาสนากับการเปลี่ยนแปลงวิถีวัฒนธรรมของคนรุ่นใหม่ จังหวัด เลย. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 5(2), 741-754.

จินตนา กะตากูล. (2562). การมีส่วนร่วมการเลือกตั้งทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ศึกษาเฉพาะกรณี หมู่ที่ 4 ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 6(6), 15-24.

นันทา ธงชัยสุริยา. (2562). การศึกษาการสร้างเสริมการเห็นคุณค่าของตนเองในพระพุทธศาสนาเถรวาท. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 3(2), 99-108.

ปกิจ พรรัตนานุกูล. (2565). *ความเข้าใจทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนใน เทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ปิ่นอนงค์ ทองบ่อ. (2563). *การเสริมสร้างความเข้าใจการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลพระอินทราชา อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พงษ์เมธี ไชยศรีหา. (2561). ความรู้ความเข้าใจในหลักการประชาธิปไตยและทัศนคติของประชาชนที่มีต่อการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตยในเขตเทศบาลเมืองชุมแพ จังหวัดขอนแก่น. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 8(3), 9-23.

พระครูญาณวิจักขณ์ (ชัยวัฒน์ อริญชยญาโณ). (2563). *ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์* (สารนิพนรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สมาคมนักวิชาการไทย. (2562). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองในสังคมไทย.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรพล สุยะพรหม และ สุทธิรัก ศรีจันทร์เพ็ญ. (2553). *ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการ*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

เอกชัย พรนิคม. (2564). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนในเทศบาลตำบลเหมืองแก้ว อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่* (สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์). พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระพรหมคุณาภรณ์ (ป. อ. ปยุตฺโต). (2546). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.